

K Ö Z M Ű V E L Ő D É S

Karádi Zsolt:

Krúdy-ünnepségek Nyíregyházán

„Egy nagy darab nemzeti történelem a Nyírség. Itt pusztult el a legtöbb régi uraság, itt vándoroltak a földek csaknem ötven esztendeig, itt támadt a régi helyén a legjobb, legmagyarabb, legderakabb új birtokos osztály, itt nem vágatta ki a körisfát az új gazda, mert a régi szeretett alatta üldögélni, a komondorok szinte érthető magyar nyelven ugatják a holdat, és a keréknyomban ugyanaz a magyar nap ragyog, mint a Tisza vizében. Mintha a levegőnek, a homoknak, a szélnek, a víznek, a legelőnek volna itt olyan varázsa, hogy vadmagyarrá lesz az is, akinek az apja még nem tudott magyarul. Daliás zsidók és selyemruhás szlávok vére keveredett a honfoglalók vérével. Muzsikus cigányok régi nótákat játszanak az ablak alatt, míg a csecsemő a világra jön. Fűben, fában, falevélben az elmúlt szép, régi magyar világ íze, a kenyérnek illata, a víznek folyása, a hosszú őszi esőnek kopogása, a télnek jó szaga, a falusi harangok hangja: az apákra, az ősökre emlékezet, akiknek hagyományait szent tiszteletben tartják e tájon” – írta Krúdy Gyula szülőföldjéről 1916-ban. Rá emlékezett Nyíregyháza 2003. októberében: születésének 125. és halálának 70. évfordulóján. Számos tudományos előadás, kiállítás valamint egyéb művészeti esemény kísérté az írói életmű gazdagságát idéző rendezvénysorozatot.

Október 17-én a Krúdy Gyula Gimnázium illetve a Váci Mihály Művelődési Központ és Gyermekcentrum szervezésében országos prózamondó versenyre került sor. Ugyanekkor kezdődött *A nyíri pajkos* címmel a Magyar Irodalomtörténeti Társaság háromnapos vándorgyűlése. A Városháza díszterme adott otthont e rangos tudományos eseménynek, amelynek keretében Pethő József, János István, Tóbiás Áron, Jánosi Zoltán, Ilyés Gábor, Sturm László, Kovács József László, G. Papp Katalin, Kabdebó Lóránt, Karádi Zsolt, Gintli Tibor, Kelecsényi László, Bezeczky Gábor, Fráter Zoltán és Kelemen Zoltán méltatta a Krúdy-oeuvre sokrétűségét. (Ekkor mutatta be Jánosi Zoltán Katona Béla: *Az élő Krúdy* című könyvét, amely a nemrégien elhunyt szerző válogatott tanulmányait tartalmazza.)

Az ünnep fényét emelte a Mórícz Zsigmond Színház is: október 18-án mutatták be Horváth Csaba rendezésében a Krúdy Kamarában a Közép-európai Táncszínházzal koprodukcióban készült *Szindbád* című produkciójukat. Ezen a napon délután a város és a megye nevében számos koszorút helyeztek el a Nyíregyháza Szent István utca 10. szám alatti Krúdy-szülőház emléktáblájánál az intézmények és társadalmi szervezetek képviselői. Az ünneplők ezután részt vettek a Jósza András Múzeum *Krúdy és kora* című felújított kiállításának megnyitóján, ahol Praznovszky Mihály, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság elnöke méltatta az író munkásságát.

Az emléknapi egyik csúcspontja volt október 18-án délután Varga Imre Kossuth-díjas szobrászművész Krúdy-élművének leleplezése: a korhű jelmezbe öltözött nyíregyházi polgárok jelenlétében Bárány Frigyes Jászai-díjas színművész, a Mórícz Zsigmond Színház örökös tagja Krúdy N. N. című regényéből olvasott föl részleteket, majd Csabai Lászlóné, Nyíregyháza polgármestere méltató szavak kíséretében leleplezte a hazatérő író ábrázoló kompozíciót.

Október 20-án a Vikár Sándor Zeneiskola tanárainak koncertjén Szabó Tünde, Tamás Attila, Schrott Róbert, Babka József, Tündik Judit, Fesztóry Ágnes, Pólikné Smid Ildikó Joachim József, Vikár Sándor, Kodály Zoltán, Bartók Béla és Weiner Leó néhány művét

szóltatta meg.

Október 21-én Nyíregyháza város képviselőtestülete ünnepi közgyűlést tartott; ez alkalmából a Városháza díszterme fölvette Krúdy Gyula nevét. A közgyűlésen Jánosi Zoltán irodalomtörténész olvasta fel az íróról szóló nagyívű esszéjét, majd Csabai Lászlóné kitüntetéseket adott át.

Október 21-én a Nyíregyházi Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszéke, Tanítóképző Intézete – a Magyar Nyelvtudományi Társaság támogatásával – tartott *Stílus és jelentés* címmel tudományos emlékülést; a Krúdy-életmű nyelvi-stilisztikai megközelítéséről Szathmári István, Kemény Gábor, Gáspári László, Eöry Vilma, Szikszainé Nagy Irma, Bencze Loránt, Czetter Ibolya, Raisz Rózsa, Tátrai Szilárd, Pethő József tartott színvonalas előadást.

Az ünnepet jó néhány kísérő-program színesítette: a Váci Mihály Művelődési Központ és Gyermekcentrum *Szindbád nyomában* címmel szervezett irodalmi délutánt, míg a Városi Galériában *Krúdy Gyula a képzőművészetben* címmel nyílt időszak kiállítás. Október 13 és 17 között a városban több előadással és filmvetítéssel emlékeztek a halhatatlan író munkásságára.

A felejthetetlen eseménysor emlékére álljon itt Krúdy egy 1918-as írásának részlete: „Ötven esztendő múlva talán ugyanígy várják majd valakinek a hátrahagyott iratait korszakunkról. Feltörnek a káptalan pecséteit, és ott állunk valamennyien, mez nélkül egy idegen világ lámpásában. Vajon milyen szemüvegen lát minket most egy epés, keserves, magányos ember, aki titokban készíti feljegyzéseit a folydogáló napokról, az önfeledt emberekről, a készen kapott eseményekről?”

Nyíregyháza város képviselőtestületének ünnepi közgyűlése